

โครงการสนับสนุนสถาบันเกษตรกรแปรรูปยางเพิ่มมูลค่าเพื่อแก้ไขปัญหาราคายางตกต่ำ ตามมติคณะรัฐมนตรี

1. หลักการและเหตุผล

1.1 ความเป็นมา

ยางพารา เป็นวัตถุดิบที่สามารถนำไปผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ได้หลายชนิด และเป็นสินค้าโภคภัณฑ์ที่มีการซื้อขายอย่างแพร่หลายในตลาดโลก แม้ไทยและประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้อื่นๆ ได้แก่ อินโดนีเซีย มาเลเซีย และเวียดนาม จะเป็นผู้ผลิตและส่งออกยางธรรมชาติสำคัญอันดับ 1-4 ของโลก มีปริมาณผลผลิตทั้ง 4 ประเทศ ประมาณถึง 4 ใน 5 ของผลผลิตโลก แต่อำนาจการต่อรองทางการตลาดกลับเป็นของประเทศผู้ใช้ได้แก่ จีน ญี่ปุ่น สหรัฐ สหภาพยุโรป ซึ่งมีบริษัทข้ามชาติที่มีความพร้อมด้านเงินทุน เทคโนโลยีและศักยภาพทางการตลาดสูง นอกจากนี้ยังมียางสังเคราะห์ที่สามารถทดแทนยางธรรมชาติได้ หรือเป็นส่วนผสมในผลิตภัณฑ์ยางหลายชนิด เช่น ยางยานพาหนะ ถุงมือยาง ฯลฯ ทำให้ประเทศผู้ผลิตยางธรรมชาติไม่สามารถกำหนดราคาเองได้ ดังนั้นการเคลื่อนไหวของราคาจึงได้รับอิทธิพลจากผู้ใช้ยางในต่างประเทศซึ่งทำการซื้อขายยางในรูปแบบต่างๆ เช่น การทำสัญญาซื้อขายกับผู้ส่งออกไทยโดยตรง การซื้อขายผ่านตลาดซื้อขายล่วงหน้า เช่น ตลาดล่วงหน้าญี่ปุ่นและสิงคโปร์ ซึ่งมีการเก็งกำไรของนักลงทุน ทำให้บางครั้งการเคลื่อนไหวของราคาไม่ได้สะท้อนภาวะอุปสงค์และอุปทานอย่างที่แท้จริงของตลาดโลก

1.2 สถานการณ์ตลาดและราคายางปัจจุบัน

ตั้งแต่ต้นปี 2551 เป็นต้นมา การซื้อขายยางธรรมชาติ อยู่ในภาวะซบเซา ผู้ใช้ยางที่สำคัญ เช่น จีน ญี่ปุ่น มาเลเซีย มีคำสั่งซื้ออย่างต่อเนื่องประกอบกับช่วงต้นฤดูการผลิต มีฝนตกชุกกระจายทั่วไปในประเทศผู้ผลิต เป็นผลให้วัตถุดิบยางออกสู่ตลาดน้อย รวมทั้งราคาน้ำมันที่ปรับตัวสูงขึ้นเป็นประวัติการณ์ ผลักดันให้ราคายางธรรมชาติสูงขึ้นตามไปด้วย โดยราคายางแผ่นดิบรมควันชั้น 3 F.O.B. กรุงเทพฯ และราคายางแผ่นดิบที่มีการประมูลตลาดกลางหาคาใหญ่สูงสุดเฉลี่ยเดือนกรกฎาคม 2551 กิโลกรัมละ 107.77 บาท และ 100.97 บาท ตามลำดับ ประมาณกลางปี 2551 เริ่มปรากฏสัญญาณการใช้ยางที่ลดลงจากวิกฤติเศรษฐกิจของสหรัฐ เช่น ยอดขายรถยนต์ในตลาดสหรัฐฯฯ ชะลอตัว โดยเมื่อเดือนกรกฎาคม 2551 บริษัทโตโยต้ามอเตอร์คอร์ป ผู้ผลิตรถยนต์รายใหญ่ของโลกเตรียมลดประมาณการการยอดขายรถยนต์ในสหรัฐปี 2551 ส่วนอุตสาหกรรมรถยนต์ของจีนก็ขยายตัวลดลง จากปัญหาวิกฤติการเงินของสหรัฐที่เริ่มลุกลามไปยังยุโรปและอีกหลายประเทศ ทำให้นักวิเคราะห์คาดการณ์ว่าเศรษฐกิจโลกจะชะลอตัว ส่งผลให้การเก็งกำไรในน้ำมันและโภคภัณฑ์ต่างๆ ลดลง มีการเทขายสัญญาและลดการใช้พลังงาน เป็นผลให้ราคาน้ำมันตลาด NYMEX ปรับตัวลดลงอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง จาก 145.18 เหรียญสหรัฐ/บาร์เรล เมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม 2551 เหลือเพียง 33.87 เหรียญสหรัฐ/บาร์เรล เมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2551 ซึ่งจากความต้องการใช้ยางและราคาน้ำมันที่ลดลง ส่งผลให้ราคายางปรับตัวลดลงไปด้วย โดยราคายางแผ่นรมควันชั้น 3 F.O.B. กรุงเทพฯ และราคายางแผ่นดิบที่มีการประมูลตลาดกลางหาคาใหญ่ จ.สงขลา ลดลงต่ำสุดเมื่อวันที่ 8 ธันวาคม 2551

เหลือกิโลกรัมละ 41.15 บาท และ 30.71 บาท ตามลำดับ และราคาขายแผ่นรมควันชั้น 3 F.O.B กรุงเทพฯ และขายแผ่นดิบที่ตลาดกลางหาวใหญ่ เมื่อวันที่ 21 มกราคม 2552 อยู่ที่กิโลกรัมละ 49.05 บาท และ 47.20 บาท ตามลำดับ

1.3 มาตรการที่สมควรดำเนินการเพื่อแก้ไขราคายางพาราตกต่ำ

ตลอดเวลาที่ราคายางลดลงตั้งแต่ปลายเดือนกันยายน 2551 เป็นต้นมา ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และสถาบันเกษตรกร ได้ตระหนักถึงปัญหาและร่วมกันแก้ไขปัญหาราคายางตกต่ำมาอย่างต่อเนื่อง ได้มีการประชุมหารือเพื่อหาแนวทางและมาตรการหลายประการ ภาครัฐโดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ตั้งคณะกรรมการแก้ไขปัญหายางพาราขึ้น เมื่อวันที่ 17 ตุลาคม 2551 คณะกรรมการฯ ได้พิจารณากำหนดมาตรการแก้ไขปัญหาของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ นอกจากนี้ยังมีมาตรการที่เสนอโดยสภาความร่วมมือด้านยางระหว่างประเทศ (ไทย อินโดนีเซีย มาเลเซีย) มาตรการของกลุ่มเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรต่าง ๆ ข้อเสนอของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรบางส่วน สรุปได้ว่าทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องมีความเห็นสอดคล้องกันว่า ในช่วงที่ยังมีราคาคงต่ำมากควรดำเนินการลดปริมาณผลผลิตยางที่ออกสู่ตลาดเพื่อรักษาเสถียรภาพราคาไม่ให้ตกต่ำจนอยู่ภาวะที่เกษตรกรขาดทุน

1.4 การเพิ่มมูลค่ายางโดยโครงการสนับสนุนสถาบันเกษตรกรแปรรูปยางเพิ่มมูลค่า

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พิจารณาเห็นว่าจากการที่ราคายางตกต่ำตั้งแต่ช่วงกลางปี 2551 เป็นต้นมาและจะมีแนวโน้มจะลดต่ำลงต่อไปอีก 1-2 ปีข้างหน้า แม้รัฐบาลได้กำหนดมาตรการ ให้นำหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนได้นำไปดำเนินการแล้ว แต่ราคายางยังมีแนวโน้มที่จะลดต่ำลงอีกเนื่องจากราคาน้ำมันในตลาดโลกลดต่ำลงมาก ดังนั้นมีอีกมาตรการหนึ่งที่จะช่วยแก้ไขปัญหาราคายางตกต่ำในขณะนี้ได้ คือการลดปริมาณยางในประเทศที่เกษตรกรจำเป็นต้องกรีดยางเป็นประจำให้ออกจากระบบการซื้อขายยาง โดยการเก็บสต็อกยางภายในประเทศตามมาตรการที่กระทรวงเกษตรฯ ได้พิจารณาไว้แล้ว โดยเก็บในรูปแบบของยางลูกขุน หรือยางชนิดอื่น แล้วรอจำหน่ายเมื่อราคายางสูงขึ้น ซึ่งเป็นแนวทางหนึ่งในการทำให้ราคายางพาราปรับตัวสูงขึ้น

ปัจจุบันมีสถาบันเกษตรกรทั้งที่อยู่ในรูปของ สหกรณ์กองทุนสวนยางฯ สหกรณ์การเกษตร สมาคมยางพารา วิสาหกิจชุมชน และกลุ่มเกษตรกร จำนวนประมาณกว่า 800 แห่ง ที่มีกิจกรรมรวบรวมยางของสมาชิกแล้วประมวลขายที่สถาบันเกษตรกรเองหรือนำไปขายที่ตลาดกลาง บางสถาบันฯ มีการแปรรูปยางด้วยทั้งที่มีโรงรมยางและดำเนินการผลิตยางแผ่นรมควัน (ต่อไปนี้จะเรียกว่าสถาบันเกษตรกร) โดยมีกรมส่งเสริมสหกรณ์และสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องให้การดูแล แนะนำในการบริหารจัดการทางด้านระบบสหกรณ์และด้านการผลิตยางแผ่นรมควัน หรือยางชนิดอื่น สถาบันเกษตรกรดังกล่าวนี้บางหน่วยยังมีเครือข่ายที่เป็นโรงอัดก้อนยางและมีโกดังเก็บยางจำนวน 146 แห่ง ที่สามารถผลิตยางแผ่นรมควันอัดก้อนและเก็บรักษาไว้ในโกดังของโรงอัดก้อนได้จำนวน 39,100 ตัน และกรมวิชาการเกษตรยังมีโกดังเก็บยางจำนวน 4 แห่ง ที่เก็บยางแผ่นรมควันอัดก้อนได้อีกกว่า 60,000 ตัน รวมทั้งโกดังเก็บยางของสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางและโกดังของสถาบันเกษตรกรเองที่เก็บยางแผ่นรมควันอัดก้อนได้อีกเกือบ 40,000 ตัน รวมกันแล้วสามารถเก็บยางได้มากกว่า 100,000 ตัน เพื่อรอการจำหน่ายเมื่อราคายางเหมาะสม

เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของเกษตรกรที่ขายน้ำยางสดหรือยางแผ่นดิบให้ได้รับราคาขายที่สูงขึ้น โดยให้เกษตรกรนำน้ำยางสดหรือยางแผ่นดิบมาขายให้สถาบันเกษตรกรดำเนินการแปรรูปเป็นยางแผ่นรมควัน ยางแผ่นรมควันอัดก้อน ยางแท่ง น้ำยางข้น เพื่อเพิ่มมูลค่าของยาง แล้วเก็บยาง รอกการจำหน่ายเมื่อราคาเหมาะสม

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อชะลอการปล่อยยางพาราออกสู่ตลาดในขณะที่ยางพารามีราคาตกต่ำมากโดยการแปรรูปยางแผ่นดิบเป็นยางแผ่นรมควัน ยางแผ่นรมควันอัดก้อน ยางแท่ง น้ำยางข้นแล้วเก็บสต็อก

2.2 เพื่อให้สถาบันเกษตรกร มีวงเงินกู้ใช้作为เงินทุนหมุนเวียนรับซื้อน้ำยางสดหรือยางแผ่นดิบมาแปรรูปเป็นยางแผ่นรมควัน ยางแผ่นรมควันอัดก้อน ยางแท่ง น้ำยางข้น

2.3 เพื่อให้สถาบันเกษตรกร สามารถเก็บรักษายางไว้ได้เอง แล้วจำหน่ายเมื่อราคาเหมาะสม หรือเมื่อสิ้นสุดโครงการ

3. เป้าหมาย

เพื่อให้สถาบันเกษตรกร สามารถเพิ่มมูลค่าน้ำยางสดและยางแผ่นดิบ โดยการแปรรูปและเก็บรักษาไว้ในโกดังของสถาบันเกษตรกร หรือของราชการ เช่น โกดังของกรมวิชาการเกษตร และโกดังของสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง เพื่อลดอุปทานในปริมาณ 200,000 ตัน ในปี 2552 และนำออกจำหน่ายในช่วงเวลาและราคาที่เหมาะสม

4. แผนการสนับสนุนสินเชื่อแก่กลุ่มสหกรณ์

กระทรวงการคลังโดยธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) สนับสนุนสินเชื่อปลอดดอกเบี้ย แก่สถาบันเกษตรกร ลดอุปทานยาง จำนวน 200,000 ตัน เป็นเวลา 1 ปี โดยการซื้อน้ำยางสดและยางแผ่นดิบ นำมาแปรรูปเป็น ยางแผ่นรมควัน ยางแผ่นรมควันอัดก้อน ยางแท่ง และน้ำยางข้นแล้วเก็บสต็อกรอกการจำหน่าย

5. ระยะเวลาของโครงการ

1 ปี (มกราคม – ธันวาคม 2552)

6. การบริหารโครงการและหน่วยงานที่รับผิดชอบ

6.1 หน่วยงานหลัก

- ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.)
- สำนักงานกองทุนสหกรณ์การทำสวนยาง (สกย.)
- กรมส่งเสริมสหกรณ์ (กสศ.)
- กรมวิชาการเกษตร (กวก.)

6.2 หน่วยงานสนับสนุน

- กรมส่งเสริมการเกษตร(กสค.)
- กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ (กตส.)
- องค์การสวนยาง (อสย.)
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (สศก.)

7. วิธีการดำเนินงาน

7.1 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ประชุมชี้แจงโครงการฯ ให้เจ้าหน้าที่หน่วยงานต่างๆ ทราบและดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

7.2 สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง ร่วมกับกรมส่งเสริมสหกรณ์ และกรมส่งเสริมการเกษตร ประชาสัมพันธ์และรับสมัครสถาบันเกษตรกรที่ประสงค์เข้าร่วมโครงการฯ

7.3 ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สนับสนุนสินเชื่อปลอดดอกเบี้ยแก่สถาบันเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ตามข้อ 4

7.4 สถาบันเกษตรกร กู้ยืมเงินทุนสำหรับซื้อน้ำยางสดหรือยางแผ่นดิบจากสมาชิก เพื่อแปรรูปเป็นยางแผ่นรมควัน ยางแผ่นรมควันอัดก้อน ยางแท่ง น้ำยางข้น โดยการแนะนำและตรวจสอบคุณภาพยางของสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง กรมวิชาการเกษตร และองค์การสวนยาง

7.5 กรมวิชาการเกษตร สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง กรมส่งเสริมสหกรณ์ และองค์การสวนยาง ดูแลการผลิตยางแผ่นรมควัน ยางแผ่นรมควันอัดก้อน ยางแท่ง น้ำยางข้นของสถาบันเกษตรกร ให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานกรมวิชาการเกษตร

7.6 สถาบันเกษตรกร ผลิตยางแผ่นรมควัน ยางแผ่นรมควันอัดก้อน ยางแท่ง น้ำยางข้นแล้วเก็บรักษาขังไว้ในโกดังของสถาบันเกษตรกร ของสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง หรือของกรมวิชาการเกษตร

7.7 ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง กรมส่งเสริมสหกรณ์ และกรมวิชาการเกษตร ตรวจสอบสต็อกยางอย่างสม่ำเสมอ

7.8 กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ จัดทำคำแนะนำและวิธีการปฏิบัติทางบัญชีตามรูปแบบของโครงการ และตรวจสอบบัญชีของแต่ละสหกรณ์ ตลอดจนให้คำแนะนำในการทำบัญชีเพื่อการรับซื้อและจำหน่ายยางของเกษตรกรแต่ละราย ทั้งในระยะที่ซื้อยางดิบและการแบ่งรายได้เมื่อจำหน่ายยางแผ่นรมควัน ยางแผ่นรมควันอัดก้อน ยางแท่ง น้ำยางข้นได้แล้ว

7.9 ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร และกรมวิชาการเกษตร ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการขายยาง

7.10 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ติดตามและประเมินผลโครงการ

ทั้งนี้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จะจัดตั้งคณะกรรมการบริหารโครงการ ขึ้นเพื่อประสานงานระหว่างหน่วยงานที่ร่วมดำเนินงาน และกำกับดูแลการดำเนินงาน

9.2 แผนการใช้จ่ายเงินของโครงการ

- (1) ฐ.ก.ส. จัดหาเงินทุนหมุนเวียนในการผลิตยางแปรรูปชนิดต่างๆ จำนวน 200,000 ตัน
- (2) ค่าบริหารจัดการและร่วมดำเนินการของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง 270,000,000 บาท

10. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

10.1 ทำให้ปริมาณยางที่จำหน่ายในท้องตลาดลดลง 200,000 ตัน ทำให้ราคายางค่อยๆ สูงขึ้นจนคุ้มค่าต่อการลงทุนของเกษตรกร โดยที่ระบบเศรษฐกิจของกลุ่มเกษตรกรชนวนสวนยางยังหมุนเวียนต่อไปได้ ทำให้สภาพสังคมและครอบครัวของเกษตรกรยังมีความมั่นคง

10.2 เพิ่มมูลค่ารายได้แก่เกษตรกร ทำให้ได้รับรายได้จากราคายางที่สูงขึ้น

10.3 สร้างความเข้มแข็งแก่สถาบันเกษตรกร

รายละเอียดการวิเคราะห์โครงการฯ

1. การวิเคราะห์ความสอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์

โครงการสนับสนุนสถาบันเกษตรกรแปรรูปยางเพิ่มมูลค่าเพื่อแก้ไขปัญหาราคายางตกต่ำ มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของรัฐบาล และนโยบายเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการผลิตสินค้าเกษตรของ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และแผนงานด้านการผลิตสินค้าเกษตร (ยางพารา) ของกรมวิชาการเกษตร สอดคล้องกับข้อตกลงของสภาความร่วมมือด้านยางระหว่างประเทศ (ไทย อินโดนีเซีย และมาเลเซีย) ในการรักษาเสถียรภาพราคายาง และสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลในการกำกับดูแลพืชที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ

2. การวิเคราะห์อุปสงค์ สถานการณ์การผลิตและการใช้ยางพาราของโลก

ประเทศผู้ผลิตยางพาราของโลก ส่วนใหญ่อยู่ในทวีปเอเชีย ได้แก่ ไทย อินโดนีเซีย มาเลเซีย อินเดีย จีน เวียดนาม ศรีลังกา ฟิลิปปินส์ พม่า ลาว กัมพูชา ในปี พ.ศ. 2549 ประเทศเหล่านี้ผลิตยางรวมประมาณ 8.92 ล้านตัน หรือ ร้อยละ 97.06 ส่วนที่เหลือเป็นยางจากประเทศผู้ผลิตในทวีปอเมริกา อเมริกา และลาติน อเมริกา ประเทศผู้ผลิตยางมาก 3 อันดับแรกของโลก ได้แก่ ไทย อินโดนีเซีย และมาเลเซีย มีผลผลิตรวม ประมาณ 6.75 ล้านตัน หรือ ร้อยละ 73.48 ส่วนประเทศผู้ใช้ยางธรรมชาติมากเรียงลำดับ ได้แก่ จีน สหรัฐอเมริกา E.U. ญี่ปุ่น อินเดีย เกาหลีใต้ มาเลเซีย ไทย และประเทศอื่น ๆ ในปี 2549 มีปริมาณการใช้รวมประมาณ 8.96 ล้านตัน โดยสัดส่วนการใช้ยางของจีนมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ในปี 2549 จีนใช้ยางธรรมชาติประมาณ 2.17 ล้านตัน หรือ ร้อยละ 24.23 ของปริมาณยางทั้งหมด สหรัฐอเมริกาใช้ 1.00 ล้านตัน หรือ ร้อยละ 11.20 ดังนั้น สัดส่วนการผลิตและการใช้ยางธรรมชาติขณะนี้อยู่ในระดับใกล้เคียงกันจากการคาดการณ์ ตั้งแต่ปี จนถึงปี พ.ศ. 2563 ความต้องการใช้ยางของโลกจะเติบโตขึ้นต่อเนื่อง เนื่องจากเศรษฐกิจของจีนยังมีแนวโน้มที่จะเติบโตขึ้นอีก และเศรษฐกิจของอินเดียที่กำลังขยายตัวขึ้นเช่นกัน ทำให้หลายประเทศในทวีปเอเชียรวมทั้งไทยก็ได้เพิ่มการปลูกยางมากขึ้น

ตั้งแต่กลางปี 2551 เป็นต้นมาเริ่มเกิดภาวะถดถอยของเศรษฐกิจโลก และเศรษฐกิจตกต่ำตั้งแต่เดือนกันยายน 2551 เป็นต้นมา ปล่อยให้ราคายางปรับตัวลดลงอย่างมากและรวดเร็ว อุปสงค์ยางของโลกอาจลดลงเล็กน้อย ทำให้ต้องบริหารภาคการผลิตให้สมดุลกับตลาดและความต้องการใช้ยาง จึงสามารถรักษาเสถียรภาพราคายางได้ มาตรการสำคัญที่เห็นพ้องกันประการหนึ่งในการดำเนินการดังกล่าว คือการกำกับดูแลสินค้ามิให้เกินความต้องการของตลาด โดยเก็บสต็อกยางไว้โดยสถาบันเกษตรกรผู้ผลิตยังเป็นเจ้าของสินค้านั้นอยู่ และสามารถบริหารเพื่อการเคลื่อนย้ายหรือจำหน่ายได้เอง โดยภาครัฐจัดหาเงินทุนปลอดดอกเบี้ยให้สถาบันเกษตรกรไปบริหารจัดการ

3. การวิเคราะห์ด้านเทคนิคหรือวิศวกรรม

การที่สถาบันเกษตรกร สามารถเก็บยางโดยบริหารจัดการเก็บและการจำหน่ายได้เอง จะทำให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารจัดการ ภาครัฐมีได้เป็นผู้ลงทุน และมีได้เป็นเจ้าของสินค้าที่เก็บเอง เป็นการกระจายความเสี่ยง และการบริหารจัดการไปยังหลายภาคส่วนร่วมกัน

4. การวิเคราะห์ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจของโครงการ

โครงการนี้ให้ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ 2 ทาง คือ

(1) เป็นการรักษาเสถียรภาพราคายาง โดยลดปริมาณยางที่ออกสู่ตลาดเก็บสต็อกของสถาบันเกษตรกรและของทางราชการเมื่อมีราคาเหมาะสมจึงนำออกจำหน่าย

(2) สามารถเพิ่มมูลค่ายางจากยางแผ่นดิบเป็นยางแผ่นรมควัน หรือเศษยางเป็นยางแท่ง โดยสามารถเพิ่มมูลค่ายางได้ไม่น้อยกว่ากิโลกรัมละ 3-5 บาท

5. การวิเคราะห์การบริหาร

โครงการนี้สามารถปฏิบัติได้ในเชิงบริหาร เนื่องจากส่วนราชการต่างๆเป็นผู้ร่วมจัดทำโครงการดูแลรับผิดชอบงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับภาระหน้าที่ของตนหรืองานในส่วนที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มอบหมาย รวมทั้งกำกับดูแลการบริหารให้เป็นไปตามโครงการ ภาระการดำเนินงานส่วนใหญ่ตกอยู่กับสถาบันเกษตรกร

6. การวิเคราะห์ผลกระทบต่อสังคมและชุมชน

การจัดทำโครงการฯ ให้สถาบันเกษตรกรดำเนินการเองมีส่วนช่วยเสริมสร้างกิจกรรมของสถาบันเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง เกิดการจ้างงานทำให้ชุมชนและครอบครัวมีอาชีพเลี้ยงตัวเองได้ ส่งผลดีต่อสภาพเศรษฐกิจโดยรวมของสังคมและชุมชนที่อยู่ในโครงการ

ภาคผนวก

1. บทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของแต่ละหน่วย

1. ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

- 1.1 ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาศักยภาพการผลิตยางและการแปรรูปยางของแต่ละสถาบันเกษตรกร
- 1.2 ประเมินความสามารถ ความน่าเชื่อถือ และศักยภาพในการดำเนินงานของสถาบันเกษตรกร เพื่อพิจารณาวางเงิน และเงื่อนไขการให้กู้เงิน
- 1.3 กำหนดหลักเกณฑ์การให้เงินกู้ การค้ำประกัน การหมุนเวียนเงินกู้ การใช้คืนเงินกู้
- 1.4 ให้เงินกู้แก่เกษตรกรตามอัตราดอกเบี้ยที่รัฐบาลกำหนด ในจำนวนที่สอดคล้องกับความสามารถในการผลิต และแปรรูปยางของสถาบันเกษตรกร
- 1.5 ให้คำปรึกษา และตรวจสอบดูแลการใช้เงินกู้ ของสถาบันเกษตรกรให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์
- 1.6 ติดตามหนี้สินจากเกษตรกร โดยประสานงานอย่างใกล้ชิดกับสถาบันเกษตรกรในการจำหน่ายยาง

2. สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง

- 2.1 ร่วมประชาสัมพันธ์โครงการฯ แก่สถาบันเกษตรกรที่เกี่ยวข้อง
- 2.2 ให้ข้อมูลศักยภาพการผลิตยางของแต่ละสถาบันเกษตรกร โดยเฉพาะสหกรณ์กองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง แก่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร รวมทั้งยืนยันความเป็นเกษตรกรเพื่อป้องกันพ่อค้าคนกลางหรือบุคคลอื่นที่ไม่มีสิทธิ เข้าร่วมโครงการเพื่อรับประโยชน์ใดๆ
- 2.3 นำเกษตรกรที่เป็นสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยาง เข้ารับการฝึกอบรมวิชาการด้านแปรรูปยาง การอัดก้อนยาง การคัดและควบคุมคุณภาพยาง การเก็บยาง ฯลฯ
- 2.4 ร่วมตรวจสอบตัวอย่างและให้ความสะดวกในการเก็บยางในโกดังของสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง จำนวน 32 แห่ง
- 2.5 เป็นที่ปรึกษาแก่สถาบันเกษตรกรในการดำเนินงานของแต่ละสถาบันฯ ที่เกี่ยวข้อง

3. กรมส่งเสริมสหกรณ์

- 3.1 ประชาสัมพันธ์โครงการฯ แก่สถาบันเกษตรกรที่เกี่ยวข้อง
- 3.2 ให้ข้อมูลศักยภาพการผลิตยางของแต่ละสถาบันเกษตรกร แก่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร รวมทั้งยืนยันความเป็นเกษตรกรเพื่อป้องกันพ่อค้าคนกลางหรือบุคคลอื่นที่ไม่มีสิทธิ เข้าร่วมโครงการเพื่อรับประโยชน์ใดๆ
- 3.3 กำกับดูแลการดำเนินงานของสหกรณ์ ร่วมตรวจสอบการใช้เงินกู้ของเกษตรกรกับธ.ก.ส. ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ
- 3.4 ร่วมตรวจสอบตัวอย่าง ในสถานที่จัดเก็บยางของเกษตรกรทุกแห่ง
- 3.5 เป็นที่ปรึกษาแก่สถาบันเกษตรกรในการดำเนินงานของแต่ละสถาบันฯ ที่เกี่ยวข้อง

4. กรมวิชาการเกษตร

- 4.1 ประชาสัมพันธ์โครงการฯ
- 4.2 จัดฝึกอบรมวิชาการด้านแปรรูปยาง การคัดและตรวจสอบคุณภาพ การอัดก้อนยาง และการเก็บยาง
- 4.3 ให้ความสะดวกในการเก็บยางในโกดังของกรมวิชาการเกษตรทั้ง 4 แห่ง
- 4.4 ให้ความเห็นแก่สถาบันเกษตรกรในการจำหน่ายยาง ทั้งด้านราคาและปริมาณ
- 4.5 ทำหน้าที่ประสานงานโครงการฯ

5. กรมส่งเสริมการเกษตร

- 5.1 ร่วมประชาสัมพันธ์โครงการฯ แก่สถาบันเกษตรกร(กลุ่มเกษตรกร) ที่เกี่ยวข้อง
- 5.2 ให้ข้อมูลศักยภาพการผลิตยางของแต่ละสถาบันเกษตรกร แก่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ การเกษตร รวมทั้งยืนยันความเป็นเกษตรกร เพื่อป้องกันพ่อค้าคนกลางหรือบุคคลอื่นที่ไม่มีสิทธิ เข้าร่วมโครงการเพื่อรับประโยชน์ใดๆ
- 5.3 นำเกษตรกรที่เป็นสมาชิก สถาบันเกษตรกร(กลุ่มเกษตรกร) เข้ารับการฝึกอบรมวิชาการด้านแปรรูปยาง การอัดก้อนยาง การคัดและควบคุมคุณภาพยาง การเก็บยาง ฯลฯ
- 5.4 ร่วมตรวจสอบตัวอย่าง ในสถานที่จัดเก็บยางของเกษตรกรทุกแห่ง
- 5.5 เป็นที่ปรึกษาแก่สถาบันเกษตรกร(กลุ่มเกษตรกร) ในการดำเนินงาน

6. กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

- 6.1 จัดทำระบบบัญชี คำแนะนำ และวิธีปฏิบัติทางบัญชีให้สอดคล้องกับรูปแบบของโครงการฯ รวมทั้งฝึกอบรมให้สถาบันเกษตรกรนำไปปฏิบัติ
- 6.2 ตรวจสอบบัญชีการดำเนินงานตามโครงการฯ ของสถาบันเกษตรกรต่างๆ เป็นระยะๆ
- 6.3 ตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่ายางที่สถาบันเกษตรกรผลิต แปรรูปและเก็บรักษาไว้ว่า สมเหตุสมผลกับปริมาณเงินกู้ที่ได้รับ โดยรายงานผลการตรวจสอบต่อกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ทุกเดือน

7. องค์การสวนยาง

- 7.1 ร่วมจัดฝึกอบรมวิชาการด้านแปรรูปยาง การอัดก้อนยาง การเก็บยาง และการคัดคุณภาพยาง
- 7.2 ให้ความร่วมมือกับสถาบันเกษตรกรในการใช้ โรงงาน โกดัง และอุปกรณ์ โดยไม่คิดค่าบริการหรือคิดค่าใช้จ่ายเฉพาะที่จ่ายจริง เพื่อประโยชน์ของโครงการ
- 7.3 ดูแลสถาบันเกษตรกร หรือกลุ่มเกษตรกรที่ไม่มีหน่วยงานใดดูแลเป็นการเฉพาะ เพื่ออำนวยความสะดวกให้สถาบันเกษตรกรหรือกลุ่มเกษตรกรเหล่านั้น สามารถเข้าร่วมโครงการฯ ได้
- 7.4 เป็นที่ปรึกษาและให้ข้อมูลด้านการตลาดยาง แหล่งจำหน่ายยางทั้งในและต่างประเทศ
- 7.5 ร่วมตรวจสอบตัวอย่าง ในสถานที่จัดเก็บยางของเกษตรกรทุกแห่ง

8. สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

8.1 ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการฯ และรายงานต่อกระทรวงเกษตรฯ

9. สถาบันเกษตรกร

9.1 ประชาสัมพันธ์ และประสานงานกับสมาชิก เพื่อทำความเข้าใจและดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของโครงการ

9.2 แสดงข้อมูลศักยภาพการผลิตอย่างต่อเนื่อง ธ.ก.ส. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

9.3 ตรวจสอบ และรับรองว่าช่างพาราที่เข้าร่วมโครงการเป็นผลผลิตจากสมาชิก หรือเกษตรกรผู้ปลูกยาง โดยแท้ รวมทั้งต้องมีมาตรการเพื่อป้องกันบุคคลที่ไม่มีสิทธิ นำยางมาเข้าร่วมโครงการ และป้องกันเกษตรกรนำยางมาเข้าร่วมโครงการมากกว่าผลผลิตของตนเอง

9.4 ร่วมฝึกอบรมการผลิตยาง การแปรรูปยาง การอัดก้อนยาง การรีดและควบคุมคุณภาพยาง

9.5 ผลิตยางให้ได้ตามมาตรฐานคุณภาพ และเก็บรักษาภายในสถานที่จัดเก็บที่ปลอดภัย ไม่ว่าจะ เป็นโกดังของราชการหรือเอกชน หรือของสถาบันเกษตรกรเอง เพื่อใช้เป็นหลักค้าประกันเงินกู้ รวมทั้งการตรวจสอบสต็อกยางเป็นระยะๆ

9.6 บริหารเงินกู้ การเก็บรักษายาง และการจำหน่ายยาง ให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของโครงการฯ

9.7 ร่วมตรวจและรับรองสต็อกยาง

9.8 ให้ความร่วมมือในการตรวจสอบการดำเนินงาน และการรายงานผลจากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

10. สมาคมยางพาราไทย

10.1 ประสานงานกับสมาชิกเพื่อให้ความสะดวกและความร่วมมือ กรณีสถาบันเกษตรกรบางแห่งประสงค์จะใช้ประโยชน์โรงงาน โกดังหรืออุปกรณ์อื่นๆ โดยคิดค่าบริการในอัตราที่สมควร

10.2 ร่วมรับทราบการตรวจสอบและรับรองการแปรรูป คัดคุณภาพยาง การอัดก้อนยาง การทำเครื่องหมายยาง เพื่อประโยชน์แห่งการค้ายาง การจำหน่ายยาง และการส่งมอบยางให้แก่ผู้ซื้อของสถาบันเกษตรกร

11. นอกเหนือจากบทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบที่ระบุข้างต้นแล้ว ให้หน่วยงานและสถาบันเกษตรกรตามข้อ 1-10 ดำเนินงานตามที่คณะกรรมการบริหารโครงการมอบหมาย

หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการบริหารและการปฏิบัติงาน

1. สถาบันเกษตรกร

สถาบันเกษตรกรที่มีสิทธิเข้าร่วมโครงการฯ ต้องเป็นสถาบันเกษตรกรที่เป็นนิติบุคคลดำเนินกิจการอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- 1.1 ผลิตยางแผ่นรมควันอัดก้อน
- 1.2 รับซื้อยางแผ่นดิบจากสมาชิกแล้วนำมารมควันอัดก้อน
- 1.3 ผลิตยางประเภทอื่นๆ คือ ยางแท่ง ยางคอมปาวด์ ยางแผ่นผึ่งแห้ง และน้ำยางข้น
- 1.4 รับซื้อยางแผ่นรมควัน ซึ่งผลิตจากวัตถุดิบของสมาชิกของสถาบันเกษตรกรนั้นๆ แล้วนำมา

แปรรูปเป็นยางแผ่นรมควันอัดก้อน

กรณีสถาบันเกษตรกรไม่มีโรงทำยางแผ่นและโรง อบ / รม ยาง ให้ซื้อยางแผ่นดิบจากสมาชิกนำมาจ้างรมควันและอัดก้อนได้

2. สถานที่รับสมัคร

ผู้ประสงค์จะแปรรูปยางตามโครงการฯ สามารถยื่นคำขอสมัครเข้าร่วมโครงการฯ ได้ที่สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางจังหวัด (เลขานุการคณะกรรมการบริหารโครงการฯ ระดับจังหวัด) ได้ตั้งแต่วันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2552 เป็นต้นไป

3. การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่ายาง

หมายความถึงการประกอบกิจกรรมข้อหนึ่งข้อใด ดังนี้

3.1 ซื่อน้ำยางสด แปรรูปเป็น ยางแผ่นรมควันอัดก้อน หรือยางแท่ง หรือน้ำยางข้น หรือยางแผ่นผึ่งแห้ง หรือยางคอมปาวด์

3.2 ซื้อยางแผ่นดิบ แปรรูปเป็น ยางแผ่นรมควันอัดก้อน หรือยางแท่ง หรือยางคอมปาวด์

3.3 ซื้อยางแผ่นรมควัน แปรรูปเป็นยางแผ่นรมควันอัดก้อน หรือยางคอมปาวด์

ทั้งนี้ วัตถุดิบ และผลผลิตจากการแปรรูปจะต้องเป็นไปตามมาตรฐาน

- (1) ยางแผ่นดิบ คุณภาพ 1-4 ตามมาตรฐานกรมวิชาการเกษตร
- (2) ยางแผ่นรมควัน ตามมาตรฐานกรีนบุค
- (3) ยางแท่ง/น้ำยางข้น ตามมาตรฐานสากล และมีใบรับรองคุณภาพ

4. หลักเกณฑ์การขอรับการสนับสนุนสินเชื่อตามโครงการฯ

4.1 สถาบันเกษตรกรที่สมัครเข้าร่วมโครงการฯ ต้องผ่านความเห็นชอบการเข้าร่วมโครงการฯ และรับผิดชอบโดยคณะกรรมการดำเนินการของสถาบันเกษตรกร โดยต้องมีรายงานการประชุมของคณะกรรมการสถาบันเกษตรกร ประกอบการพิจารณาด้วย

4.2 ผ่านการเห็นชอบและอนุมัติให้เข้าร่วมโครงการฯ จากคณะอนุกรรมการบริหารโครงการฯ ระดับจังหวัด โดย

- (1) มีประสบการณ์และความชำนาญในการทำธุรกิจยางพารา
- (2) มีผลการดำเนินงานดี ไม่มีข้อบกพร่องในการดำเนินงานที่เป็นสาระสำคัญ
- (3) ปัจจุบันยังดำเนิน ธุรกิจอย่างต่อเนื่อง

4.3 สถาบันเกษตรกรต้องรับซื้อผลผลิตตามที่ระบุในโครงการมาจากสมาชิกที่ปลูกยางพารา

4.4 ผู้เก็บรักษาเงินสดและผู้จัดทำบัญชีของสถาบันเกษตรกรต้องเป็นคนละคนกัน

4.5 ยินยอมปฏิบัติตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการบริหารโครงการฯ กำหนด

5. วงเงินกู้

วงเงินกู้ต่อหนึ่งสถาบันเกษตรกรขึ้นอยู่กับปริมาณรวมของผลผลิตที่ผ่านการประเมินของ คณะอนุกรรมการบริหารโครงการฯ ระดับจังหวัด ดังนี้

- 5.1 กลุ่มเกษตรกรไม่เกิน 5 ล้านบาท
- 5.2 สหกรณ์ไม่เกิน 15 ล้านบาท
- 5.3 ชุมชุมสหกรณ์ไม่เกิน 45 ล้านบาท
- 5.4 วิสาหกิจชุมชน / สมาคมชาวสวนยางจังหวัด / สมาคมสหพันธ์ชาวสวนยางแห่งประเทศไทย
ไม่เกิน 3 ล้านบาท

กรณีที่ต้องการกู้เงินสูงกว่าวงเงินที่กำหนด ต้องได้รับอนุมัติจาก คณะกรรมการบริหารโครงการฯ

6. หลักประกันเงินกู้

6.1 ให้คณะกรรมการดำเนินการและผู้จัดการสถาบันเกษตรกรค้ำประกันในฐานะส่วนตัว

6.2 ให้ใช้ใบรับฝากสินค้าที่แปรรูปแล้วตามข้อ 3 ที่สำแดงชนิด ปริมาณคุณภาพและมูลค่ายาง ที่จัดเก็บไว้ในสถานที่จัดเก็บ เป็นหลักประกันในการกู้

ทั้งนี้ กรณีที่สถาบันเกษตรกรไม่มีเงินทุนหมุนเวียนในการรวบรวมยาง ในการเบิกเงินกู้งวดแรก หลังจากทำหลักประกันตามข้อ 6.1 แล้วคณะอนุกรรมการบริหารโครงการฯ ระดับจังหวัด จะอนุมัติให้เบิกเงินกู้บางส่วนไม่เกินร้อยละ 30 ของวงเงินกู้ตามข้อ 5 เพื่อนำไปรวบรวมยางมาแปรรูปและให้นำยางที่แปรรูปแล้วมาจัดเก็บและให้ดำเนินการ ตามข้อ 6.2 ให้เสร็จภายใน 1 เดือน นับจากวันเบิกรับเงินกู้

7. ระยะเวลาดำเนินการ

ตั้งแต่วันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2552 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2552

8. อัตราดอกเบี้ย

8.1 ให้คิดดอกเบี้ยในอัตราปกติที่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรคิดกับสถาบันเกษตรกร โดยให้ปลอดดอกเบี้ยจนถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2552

8.2 ในกรณีสถาบันเกษตรกรผู้กู้ไม่ชำระค่างานนี้เงินกู้ตามที่กำหนดในหนังสือกู้เงิน ให้เรียก ดอกเบี้ยในอัตราปกติที่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรคิดกับสถาบันเกษตรกรตามประกาศ อัตราดอกเบี้ยของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรและเรียกดอกเบี้ยเพิ่มอีกร้อยละ 3 ในส่วน เงินต้นที่มีได้ชำระตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2553 จนกว่าชำระเสร็จ

9. กำหนดชำระคืนเงินกู้

ต้องชำระเงินกู้ให้เสร็จสิ้นภายในวันที่ 31 ธันวาคม 2552 หากไม่สามารถชำระได้ภายใน กำหนดธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรคิดอัตราดอกเบี้ย ตามข้อ 8.2 เว้นแต่จะมีการขยาย ระยะเวลาโครงการ

10. สถาบันเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ มีหน้าที่

สถาบันเกษตรกรที่ได้รับอนุมัติดำเนินการให้รับซื้ออย่างตามข้อ 3 ต้องรับผิดชอบ และให้บริการกับ สมาชิกของสถาบันเกษตรกรนั้นๆ ตามจำนวนยางและพื้นที่ปลูกยางที่ให้ผลผลิตแล้ว ปริมาณไม่เกิน 2 กิโลกรัม/ไร่/วัน ทั้งนี้ปริมาณยางที่สะสมไว้ในโครงการฯ ครั้งแรกต้องไม่เกิน 15 วัน ของศักยภาพ การผลิตนับจากวันแรกที่เริ่มรวบรวมหรือรับซื้อยางจากสมาชิก และต้องรับผิดชอบต่อดำเนินการ ดังนี้

10.1 ลงทะเบียนเกษตรกรสมาชิกที่มาขายยาง รวมทั้งแสดงพื้นที่สวนยางที่ให้ผลผลิต กรณีที่มีการ เพิ่มพื้นที่ เพิ่มจำนวนสมาชิก ที่มีผลทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น ต้องให้คณะกรรมการบริหารโครงการฯ ระดับจังหวัด เห็นชอบอีกครั้งหนึ่ง

10.2 คัดคุณภาพยาง ตามมาตรฐานที่กำหนดอย่างเคร่งครัด

10.3 ชั่งน้ำหนักยาง จดบันทึก และจัดทำบัญชีตามที่โครงการฯ กำหนด

10.4 จ่ายเงินค่าซื้อยาง

10.5 แปรรูปยาง

10.6 รายงานผลการซื้อขาย การแปรรูป การจัดเก็บ และการขาย โดยแจ้งให้เลขานุการ คณะกรรมการบริหารโครงการฯ ระดับจังหวัด ตามชนิด ปริมาณ และคุณภาพทุก 15 วัน ซึ่งจะรวบรวม แจ้งให้สำนักงานเลขานุการโครงการฯ (กรมวิชาการเกษตร) ทราบทุกวันที่ 1 ของเดือน

กรณีสถาบันเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ จงใจ หรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงเป็นเหตุให้ เกิดการทุจริต ตามผลการตรวจสอบของคณะกรรมการบริหารโครงการฯ ระดับจังหวัด คณะกรรมการ บริหารโครงการฯ มีอำนาจสั่งยุติดำเนินการตามโครงการฯ ได้ทันที และดำเนินคดีกับสถาบันเกษตรกรนั้น

11. การตรวจคุณภาพยาง

ให้กรมวิชาการเกษตร และสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง เป็นหน่วยงานผู้ตรวจ คุณภาพยางจากการดำเนินการของสถาบันเกษตรกรก่อนนำเข้าจัดเก็บ

12. การจัดเก็บยาง

12.1 การเก็บรักษา การเคลื่อนย้ายยาง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการเก็บรักษายางกำหนด

12.2 โกดังเก็บรักษายางตามโครงการนี้ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารโครงการฯ ระดับจังหวัด ก่อนและส่วนงานที่เป็นเจ้าของโกดังยินยอมให้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ใช้เก็บรักษายางตามโครงการที่นำมาเป็นหลักประกันและให้มีการออกไปรับฝากสินค้า พร้อมทั้งจัดให้มีการทำประกันภัยสินค้า และโกดัง โดยระบุให้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรเป็นผู้รับประกัน

12.3 การออกไปรับฝากสินค้าให้เป็นไปตามธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกำหนด

12.4 ให้สถาบันเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ร่วมกับกรมวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร สำนักกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ตรวจสอบปริมาณยางที่จัดเก็บและยางคงเหลือ ในโกดังอย่างต่อเนื่อง

12.5 ในกรณีที่คณะกรรมการบริหารโครงการฯ ระดับจังหวัด และสถาบันเกษตรกรเห็นว่า การเก็บรักษายาง ณ สถานที่อื่น เป็นประโยชน์ในแง่การรักษาคุณภาพของยาง ประหยัดค่าใช้จ่ายและมีความปลอดภัยเพียงพอ จะใช้สถานที่อื่นเก็บรักษายาง ก็ได้ และสถาบันเกษตรกรเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่าย

13. การจัดทำบัญชีและการตรวจสอบบัญชี

13.1 ให้กรมตรวจบัญชีสหกรณ์เป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำคำแนะนำวิธีปฏิบัติทางบัญชีของโครงการฯ และตรวจสอบบัญชีโครงการฯ ของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ

13.2 ในกรณีที่สถาบันเกษตรกรอื่นนอกเหนือจากข้อ 13.1 ให้กำหนดผู้ตรวจสอบบัญชีอื่นเป็นผู้ตรวจสอบและแจ้งให้คณะกรรมการบริหารโครงการฯ ระดับจังหวัดทราบแต่แรก โดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ให้คำแนะนำการทำบัญชีแก่ทุกสถาบันเกษตรกร

14. ตลาดยาง

14.1 คณะกรรมการตลาดยาง ให้ข้อมูลและคำปรึกษาด้านการตลาดแก่สถาบันเกษตรกร

14.2 การขายยางตามโครงการฯ สถาบันเกษตรกรต้องคำนึงเสถียรภาพราคาขายเป็นองค์ประกอบหลักในการพิจารณา

14.3 การขายยางตามโครงการฯ มุ่งตลาดต่างประเทศเป็นหลัก ทั้งนี้ให้ขายผ่านชุมนุมสหกรณ์ชาวสวนยาง ยกเว้นสถาบันเกษตรกรมีศักยภาพในการขายไปยังต่างประเทศได้เอง ก็สามารถขายได้โดยตรง

15. การเบิกค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงานของหน่วยราชการ

ค่าใช้จ่ายที่ส่วนราชการเบิกจ่าย ให้ถือปฏิบัติตามระเบียบทางราชการ/หน่วยงาน กำหนด

16. การติดตามและประเมินผลโครงการฯ

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เป็นหน่วยงานหลักในการติดตามและประเมินผลโครงการฯ

17. การบริหารโครงการฯ

17.1 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้มีคำสั่ง ที่ 77/2552 แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารโครงการสนับสนุนสถาบันเกษตรกรแปรรูปยางเพื่อเพิ่มมูลค่าเพื่อแก้ไขปัญหาราคายางตกต่ำ ตามมติคณะรัฐมนตรีสั่ง ณ วันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2552 มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- (1) กำหนดมาตรการ หลักเกณฑ์ เงื่อนไขและการดำเนินงานการบริหารโครงการฯ ให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี
- (2) กำกับ ดูแล ตรวจสอบ ติดตามและประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคเกษตรกรเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามข้อ 17.1 (1)
- (3) ให้งานการปฏิบัติงานตามข้อ 17.1 (1) และข้อ 17.1 (2) ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ทราบเป็นระยะ
- (4) แต่งตั้งคณะกรรมการและคณะทำงานได้ตามความเหมาะสม
- (5) ปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มอบหมาย

17.2 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้มีคำสั่ง ที่ 94/2552 แต่งตั้งคณะกรรมการตามโครงการสนับสนุนสถาบันเกษตรกรแปรรูปยางเพื่อเพิ่มมูลค่าเพื่อแก้ไขปัญหาราคายางตกต่ำ ตามมติคณะรัฐมนตรีสั่ง ณ วันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2552 ประกอบด้วย คณะอนุกรรมการบริหารโครงการฯ ระดับจังหวัด คณะอนุกรรมการเก็บรักษายาง คณะอนุกรรมการตลาดยาง คณะอนุกรรมการติดตามและประเมินผลโครงการ เพื่อบริหารงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการฯ และเป็นไปตามมาตรการ หลักเกณฑ์การดำเนินงาน ที่คณะกรรมการบริหารโครงการฯ กำหนด

17.3 สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร เป็นสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการบริหารโครงการฯ สถานที่ติดต่อ 50 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900 โทรศัพท์ 0-2579-7557-8 โทรสาร 0-2561-4744

บทบาทและหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในโครงการฯ

1. ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

- (1) ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาศักยภาพการผลิตยางและการแปรรูปยางของแต่ละสถาบันเกษตรกร
- (2) ประเมินความสามารถ ความน่าเชื่อถือ และศักยภาพในการดำเนินงานของสถาบันเกษตรกร เพื่อพิจารณาวางเงิน และเงื่อนไขการให้กู้เงิน
- (3) กำหนดหลักเกณฑ์การให้สินเชื่อตามโครงการฯ
- (4) ให้เงินกู้แก่สถาบันเกษตรกรตามอัตราดอกเบี้ยที่รัฐบาลกำหนด ในจำนวนที่สอดคล้องกับความสามารถในการผลิต และแปรรูปยางของสถาบันเกษตรกร
- (5) ให้คำปรึกษา และตรวจสอบดูแลการใช้เงินกู้ ของสถาบันเกษตรกรให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์
- (6) ใช้โกดังของสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางและกรมวิชาการเกษตร หรือโกดังอื่น ตามที่คณะกรรมการบริหารโครงการฯ ระดับจังหวัดเห็นชอบ เก็บยางที่ใช้เป็นหลักประกันเงินกู้ตามโครงการฯ
- (7) ร่วมตรวจสอบสต็อกยางในสถานที่จัดเก็บยาง

2. สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง

- (1) ร่วมประชาสัมพันธ์โครงการฯ แก่สถาบันเกษตรกรที่เกี่ยวข้อง
- (2) ให้ข้อมูลศักยภาพการผลิตยางของแต่ละสถาบันเกษตรกรแก่คณะกรรมการบริหารโครงการฯ ระดับจังหวัด รวมทั้งร่วมตรวจสอบตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด
- (3) นำเกษตรกรที่เป็นสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยาง เข้ารับการฝึกอบรมวิชาการด้านแปรรูปยาง การอัดก้อนยาง การคัดและควบคุมคุณภาพยาง การเก็บยาง ฯลฯ
- (4) อนุญาตให้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ใช้โกดังของสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง จำนวน 32 แห่ง เก็บรักษายางตามโครงการฯ และอำนวยความสะดวก
- (5) ร่วมตรวจสอบสต็อกยางในสถานที่จัดเก็บยาง
- (6) เป็นที่ปรึกษาแก่สถาบันเกษตรกรในการดำเนินงานของแต่ละสถาบันฯ ที่เกี่ยวข้อง

3. กรมส่งเสริมสหกรณ์

- (1) ประชาสัมพันธ์โครงการฯ แก่สถาบันเกษตรกรที่เกี่ยวข้อง
- (2) ให้ข้อมูลศักยภาพการดำเนินงานของสถาบันเกษตรกร แก่คณะกรรมการบริหารโครงการฯ ระดับจังหวัด
- (3) กำกับดูแลการดำเนินงานของสหกรณ์ ร่วมตรวจสอบการใช้เงินกู้ของเกษตรกรกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ
- (4) ร่วมตรวจสอบสต็อกยางในสถานที่จัดเก็บยาง
- (5) เป็นที่ปรึกษาแก่สถาบันเกษตรกรในการดำเนินงานของแต่ละสถาบันฯ ที่เกี่ยวข้อง

4. กรมวิชาการเกษตร

- (1) ประชาสัมพันธ์โครงการฯ

- (2) ฝึกอบรมวิชาการด้านแปรรูปยาง การคัดและตรวจสอบคุณภาพ การอัดก้อนยางและการเก็บยาง
- (3) อนุญาตให้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ใช้โกดังเก็บยางของกรมวิชาการเกษตร ทั้ง 4 แห่ง เก็บรักษาตามโครงการฯ และอำนวยความสะดวก
- (4) ให้ข้อมูลและคำปรึกษาด้านการจำหน่ายยางแก่สถาบันเกษตรกร ผ่านคณะอนุกรรมการตลาดยาง
- (5) ทำหน้าที่ประสานงานโครงการฯ

5. กรมส่งเสริมการเกษตร

- (1) ร่วมประชาสัมพันธ์โครงการฯ แก่สถาบันเกษตรกรที่เกี่ยวข้อง
- (2) ให้ข้อมูลศักยภาพการผลิตยางของแต่ละสถาบันเกษตรกร แก่คณะอนุกรรมการบริหารโครงการฯ ระดับจังหวัด ร่วมตรวจสอบตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด
- (3) นำเกษตรกรที่เป็นสมาชิก สถาบันเกษตรกร เข้ารับการฝึกอบรมวิชาการด้านแปรรูปยาง การอัดก้อนยาง การคัดและควบคุมคุณภาพยาง การเก็บยาง ฯลฯ
- (4) ร่วมตรวจสอบสต็อกยางในสถานที่จัดเก็บยาง
- (5) เป็นที่ปรึกษาแก่สถาบันเกษตรกร ในการดำเนินงาน

6. กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

- (1) จัดทำคำแนะนำ วิธีปฏิบัติทางบัญชีตามโครงการฯ และให้คำแนะนำแก่สถาบันเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ
- (2) ตรวจสอบการดำเนินงานตามโครงการฯ ของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ
- (3) ร่วมตรวจสอบสต็อกยาง ในสถานที่จัดเก็บยางของสถาบันเกษตรกร
- (4) รายงานผลการตรวจสอบบัญชีของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรต่อกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ทุกเดือน

7. องค์การสวนยาง

- (1) ร่วมจัดฝึกอบรมวิชาการด้านแปรรูปยาง การอัดก้อนยาง การเก็บยาง และการคัดคุณภาพยาง
- (2) ให้ความร่วมมือกับสถาบันเกษตรกรในการใช้ โรงงาน โกดัง และอุปกรณ์ โดยคิดค่าใช้จ่ายตามที่จ่ายจริง
- (3) ดูแลสถาบันเกษตรกร หรือกลุ่มเกษตรกรที่ไม่มีหน่วยงานใดดูแลเป็นการเฉพาะ เพื่ออำนวยความสะดวกให้สถาบันเกษตรกรหรือกลุ่มเกษตรกรเหล่านั้น สามารถเข้าร่วมโครงการฯ ได้
- (4) เป็นที่ปรึกษาและให้ข้อมูลด้านการตลาดยาง แหล่งจำหน่ายยางทั้งในและต่างประเทศ
- (5) ร่วมตรวจสอบสต็อกยาง ในสถานที่จัดเก็บยางของสถาบันเกษตรกร (เฉพาะสถาบันเกษตรกรที่อยู่ในเครือข่ายขององค์การสวนยาง)

8. สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการฯ และรายงานต่อกระทรวงเกษตรฯ

9. สถาบันเกษตรกร

- (1) ประชาสัมพันธ์ และประสานงานกับสมาชิก เพื่อทำความเข้าใจและดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของโครงการ
- (2) แสดงข้อมูลศักยภาพการผลิตอย่างต่อเนื่องต่อคณะกรรมการบริหารโครงการฯ ระดับจังหวัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- (3) ตรวจสอบ และรับรองว่าช่างพาราที่เข้าร่วมโครงการเป็นผลผลิตจากสมาชิก หรือเกษตรกรผู้ปลูกยางโดยแท้ รวมทั้งต้องมีมาตรการเพื่อป้องกันบุคคลที่ไม่มีสิทธิ นำยางมาเข้าร่วมโครงการ และป้องกันเกษตรกรนำยางมาเข้าร่วมโครงการมากกว่าผลผลิตของตนเอง
- (4) ร่วมฝึกอบรมการผลิตยาง การแปรรูปยาง การอัดก้อนยาง การจัดเก็บและควบคุมคุณภาพยาง
- (5) ผลิตยางให้ได้ตามมาตรฐานคุณภาพ และเก็บรักษายางในสถานที่จัดเก็บที่ปลอดภัย ไม่ว่าจะ เป็นโกดังของราชการหรือเอกชน หรือของสถาบันเกษตรกรเอง เพื่อให้เป็นหลักค้ำประกันเงินกู้ รวมทั้งการตรวจสอบสต็อกยางเป็นระยะๆ
- (6) บริหารเงินกู้ การเก็บรักษายาง และการจำหน่ายยาง ให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของโครงการฯ
- (7) รับผิดชอบผลกำไร / ขาดทุนจากการดำเนินงาน
- (8) ร่วมตรวจและรับรองสต็อกยางในสถานที่จัดเก็บยาง
- (9) ให้ความร่วมมือในการตรวจสอบการดำเนินงาน และการรายงานผลจากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการบริหารโครงการฯ

สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร 50 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

โทรศัพท์ 0-2579-7557-8 โทรสาร 0-2561-4744

บุคคลที่สามารถติดต่อได้ ดังนี้

- (1) นายสุชุม วงษ์เอก ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยยาง โทรศัพท์ 08-1836-1323 โทรสาร 0-2579-0585
- (2) นายพิเชษฐ พรหมมูล ผู้อำนวยการส่วนการผลิตยาง โทรศัพท์ 08-1348-8661, 08-1929-0118 โทรสาร 0-2561-4744 E-mail : bbprommoon@yahoo.com
- (3) นางสุภาพร บัวแก้ว ผู้อำนวยการส่วนเศรษฐกิจการยาง โทรศัพท์ 0-2940-5794, 08-1827-3326 โทรสาร 0-2940-7073 E-mail : supa243@yahoo.com
- (4) นางณพรรัตน์ วิชิตชลชัย ผู้อำนวยการส่วนอุตสาหกรรมยาง โทรศัพท์ 08-1918-8890 โทรสาร 0-2940-5711
- (5) นางดารุณี โกศัยเสวี หัวหน้ากลุ่มวิชาการ โทรศัพท์ 0-2579-3667, 08-9927-6396 โทรสาร 0-2579-3667
- (6) นางวารุณี บุญนำ นักวิชาการเกษตร ระดับชำนาญการพิเศษ โทรศัพท์ 08-9927-4166 โทรสาร 0-2579-3667 E-mail : waruneeb@yahoo.com
- (7) นางจันทวรรณ คงเจริญ หัวหน้าฝ่ายควบคุมยางตามพระราชบัญญัติ โทรศัพท์ 08-9455-9707 โทรสาร 0-2561-4744

ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. คณะรัฐมนตรีเห็นชอบและอนุมัติโครงการฯ แล้ว กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยหน่วยงานที่ร่วมดำเนินการประกอบด้วย กรมวิชาการเกษตร ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมส่งเสริมการเกษตร กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ องค์การสวนยาง และ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร จัดประชุมชี้แจงโครงการฯ ต่อผู้เกี่ยวข้องทั้งสองกลางและส่วนภูมิภาค
2. กรมวิชาการเกษตร สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมส่งเสริมการเกษตร ประชาสัมพันธ์โครงการฯ ต่อสถาบันเกษตรกร
3. สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง (เลขานุการคณะกรรมการบริหารโครงการฯ ระดับจังหวัด) รับสมัครสถาบันเกษตรกรที่ขอเข้าร่วมโครงการฯ และเสนอคณะกรรมการบริหารโครงการฯ ระดับจังหวัด พิจารณาอนุมัติ
4. ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จัดหาสินเชื่อให้สถาบันเกษตรกร
5. กรมวิชาการเกษตร สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง กรมส่งเสริมสหกรณ์ และองค์การสวนยาง ให้ความรู้การแปรรูปยางแผ่นรมควัน การอัดก้อนและการเก็บรักษา
6. สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมส่งเสริมการเกษตร และองค์การสวนยาง ดูแลและแนะนำสถาบันเกษตรกร ในการซื้อขายจากสมาชิก การแปรรูปแล้วเก็บรวบรวม
7. กรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง กรมวิชาการเกษตร และองค์การสวนยาง ภายใต้คำแนะนำคณะกรรมการเก็บรักษายาง ดูแลและให้คำแนะนำสถาบันเกษตรกร ในการเก็บรักษายางและกำกับดูแล ปริมาณและคุณภาพตลอดการเก็บรักษา
8. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดย กรมวิชาการเกษตร สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมส่งเสริมการเกษตร และองค์การสวนยาง ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการบริหารโครงการฯ รายงานผลการดำเนินการให้คณะรัฐมนตรีทราบเป็นระยะๆ
9. สถาบันเกษตรกร โดยการกำกับดูแลของ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางและองค์การสวนยาง และโดยข้อมูลการตลาดยางของ คณะกรรมการตลาดยาง พิจารณานำยางออกจำหน่าย เมื่อยางในตลาดมีราคาสูงขึ้น
10. สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการฯ

**แผนภูมิแสดงความเชื่อมโยง : คณะกรรมการบริหารโครงการฯ กำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการดำเนินงาน
ของอนุกรรมการ 4 คณะ สถาบันเกษตรกร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการดำเนินงานตามโครงการ**

